

Záznam z 5. setkání PS pro rovné příležitosti

Datum a čas setkání: 11. 11. 2019, 16:30–18:30 hodin

Místo setkání: Restaurant Amuse Bouche, Víta Nejedlého 8, Mnichovo Hradiště

Přítomni: Anna Bergerová, Veronika Biskupová, Šárka Coufalová, Jana Honců, Helena Charvátová, Gabriela Luková Sittová, Petr Novák, Dana Nováková, Renata Pažoutová, Ivana Průšková, Jana Rašíňová, Soňa Razáková, Martina Sehnoutková, Iva Štrojsová, Markéta Tomášová, Veronika Udeaja, Věra Vlasáková.

Program:

1. Přivítání, představení
 2. Kulatý stůl na téma Přechody dětí z MŠ na ZŠ
 3. Závěr, rozloučení
-

1. Přivítání

Iva Štrojsová přivítala přítomné, seznámila je s formátem setkání – kulatým stolem. Vzhledem k tomu, že se schůzky zúčastnili i hosté, první část schůzky byla věnována krátkému představení, objasnění role, kterou přítomní vzhledem k tématu zastávají.

2. Kulatý stůl na téma Přechody dětí z MŠ na ZŠ

Při úvodním představení a vysvětlení role, kterou přítomný zastává (výchovný poradce, metodik či učitel na prvním stupni, učitelka v MŠ, speciální pedagog, ředitelka malotřídky, představitel neziskového sektoru, rodič...), byla přítomnými uvedena i témata, kterým by se mohl kulatý stůl věnovat:

připravenost dětí a rodičů na přechod z MŠ na ZŠ,
psycholog v MŠ, spolupráce se školským poradenským zařízením,
spolupráce s PPP, příprava plánů a následná komunikace s rodiči,
dítě se SVP (se speciálními vzdělávacími potřebami)
logopedická péče, řeč dětí,
strach a obavy z nástupu do školy,
negativní vztah ke škole (podmíněný rodinou apod.),
seznámení s prostředím školy a vyučujícími (především se SVP),
dojíždějící dítě (situace družin, školních klubů, Poškolák při KDM).

Přípravenost dětí a rodičů

První z témat, připravenost dětí a rodičů na přechod z MŠ na ZŠ, zůstalo hlavním tématem po celé dvě hodiny. Zároveň ale rozhovory průběžně zasahovaly svojí podstatou i do dalších témat, která se onoho prvního týkala.

Řeč se nejprve stočila k tomu, že část rodičů se obává, zda by dítě již při příchodu do první třídy, nemělo umět číst, psát, počítat, aby nezaostávalo v těchto dovednostech. Při debatě však bylo zdůrazněno, že důležité je si s dítětem v rámci domácího prostředí **hrát, ne učit to, co má naučit škola**. Hra je stěžejní, i při ní dítě rozvíjí své dovednosti potřebné následně při čtení apod. Jako pomůcka pro rodiče by mohla sloužit **příručka s popisem her a aktivit pro děti a rodiče**, která by mohla být volně stažitelná, případně na základě ní by mohla vzniknout drobná videa, nebo je možné rodiče už nyní vhodně navést na činnosti, které by bylo dobré s dítětem procvičovat.

Akce pro předškoláky, odklady, zápisy do první třídy

MŠ a ZŠ uváděly, že již nyní pořádají nemálo **akcí pro předškoláky a jejich rodiče**. Naopak se obávají, aby rodiče nebyli přehlceni. V návaznosti s tím se objevilo téma odkladů – jako stěžejní se jeví **citlivě a erudovaně s rodiči o dítěti hovořit**, vysvětlit, proč by mohl být odklad vhodným řešením pro dítě. V následující řeči o zápisech do první třídy a jejich průběhu zmiňovaly některé kolegyně až drzost dětí či nevychovanost, která někdy nastává (bez odezvy rodičů), či naopak nebezpečí přeceňování této situace (někteří rodiče si výsledkem u zápisu prý potvrzují vlastní prestiž).

Rodiče někdy v dobré víře a v zájmu svého dítěte zkouší **zápis na více školách**, doufají, že některá ze škol dítě přijme a nenavrhne odklad. Je velmi důležité zvážit, zda není vhodné dítěti ještě jeden rok v MŠ či přípravné třídě dopřát, nechat ho často hned v několika oblastech **dozrát**.

Setkání se školou

Neméně důležitým bylo téma kontaktu rodičů se školou. Ti, kteří ve škole pracují, by neměli zapomínat na to, že rodič často (ne-li někteří vždy) vstupuje do školy s **obavami**, úzkostí, se vzpomínkami na vlastní školní léta, což nemusí být příjemné. Je dobré, když se učitel snaží o **neformální uspořádání učebny, improvizovanou kavárnu, posezení ve školní jídelně s květinou na stole** apod.

Pro dobrý přechod na ZŠ jsou vhodné i **neformální způsoby seznámení se se školou** – např. Zažít Hradiště jinak apod. Jako samozřejmost vypadají návštěvy předškoláků v ZŠ. Je však důležité upozornit, že toto se děje ve chvíli, kdy má MŠ a ZŠ jednoho zřizovatele, ideálně mají budovy téměř vedle sebe. Pokud však dítě navštěvuje MŠ v jiné obci, než je jeho budoucí škola, o tyto zkušenosti přichází. Je dobré na to v první třídě myslet, uvědomit si, kolik dětí se např. zná z MŠ apod.

Partnerský rozhovor a respekt

Velmi podstatné je nastavení partnerského rozhovoru, který je **respektující, ne kázající či pouze poučující**. Zároveň je tu ze strany školy nejen **respekt k osobě rodiče**, ale i k tomu, na kterých **hodnotách a tradicích je rodina** založena. Ne přezírání. Je na místě zdůraznit, že odborníkem je v této oblasti pedagog. Jsou na něj kladeny nemalé nároky. Přesto je třeba, aby právě on přistupoval k rodičům s respektem, ač s ním nemusí v osobní rovině souhlasit, měl by najít cestu k rodiči a vysvětlovat, ne poučovat. Vzájemný vztah učitel – rodič se totiž často zrcadlí ve vztahu s dítětem ve vyučovacím procesu.

Na některých školách již nyní volí např. **kruhové sezení, drobné občerstvení, náhled do dětských portfolií** (aby rodiče viděli, jak jejich dítě tráví čas ve škole, v čem se rozvíjí) při rodičovských schůzkách. Na druhou stranu je však třeba zdůraznit, že při **velkém počtu dětí ve třídě** (např. dvaceti devíti) se některé věci nerealizují příliš jednoduše. **Tlak** části rodičů je i **na délku schůzky** (pojďme k věci, ať můžeme brzy domů...).

Další témata

Přítomní upozornili i na další závažná témata, kterým je třeba věnovat pozornost:

sociální a emoční nezralost některých dětí,

vady řeči,

problémy s hrubou a jemnou motorikou,

velký stres při návratu dítěte z první třídy do MŠ,

s tím spjaté navazující problémy ve vztahu se školními činnostmi.

Hodnocení a známkování

Zmíněn byl též vliv známek na práci dětí ve škole. V diskusi zazněly i hlasy vyslovující se pro **alespoň první ročník bez známkování**. Dítě je tak, jak vyplynulo ze zkušeností min. dvou přítomných osob, motivovanější. Možná by situaci pomohlo, pokud by základní školy přijaly za své, že min. v prvním pololetí je u dětí **důležitější rozvíjet tzv. měkké dovednosti** (komunikace, poznávání se, soužití) než tvrdé (číst, psát, počítat...). I když diktát společnosti často hovoří jinak.

Přechody dětí z MŠ s odlišným zřizovatelem a filosofií MŠ

Tématem byl i příchod dítěte z alternativní MŠ (**waldorf, montessori...**) do běžné ZŠ, náročnost situace pro dítě, učitele i rodiče.

V souvislosti s tím vznikla myšlenka na **schůzku učitelek prvního stupně a MŠ** – vyjasnit si, jak MŠ předškoláky (děti) připravují, co by přivítaly ZŠ (co by rády považovaly za standard), společně se vidět, poznat. Některé MŠ a ZŠ spolu spolupracují velmi těsně, jiné jsou společnému dialogu vzdálenější.

Dojíždějící dítě

Dalším bodem k zamyšlení je i dojíždějící dítě – změna režimu jeho života je podstatnější než u nedojíždějících, míra samostatnosti, ostych až strach z novinek v životě prvňáčka, fungování družiny, možnost spojů... Přítomní hovořili i o sociální připravenosti dítěte, což se dá řešit v rámci práce v MŠ či předškoliček.

Logopedická péče

V souvislosti s nedostatkem logopedů v ORP byla zmíněna aktivita předcházející Komise pro výchovu a vzdělávání v MH. Logopedka byla zajištěna, pracovníci městského úřadu však již rozjednanou aktivitu nedokončili. Zástupkyně Náruče zde zdůraznily, že aktivity pro dobrý rozvoj řeči jsou spjaty s činnostmi od raného dětství – rytmizace, básničky, říkanky apod. Je dobré na to myslet ještě dříve, než dítě do MŠ nastoupí.

Spolupráce s PPP

Problémem stále zůstávají dlouhé čekací doby v PPP MB. Otázku společného psychologa pro MH řešila Komise pro výchovu a vzdělávání již cca před třemi lety též. Rada města MH však téma vzhledem k nečinnosti nepovažovala za stěžejní. Navrženým opatřením je **pořádání setkání pro výchovné poradce** apod., kteří mohou následně v rámci své práce s žáky/dětmi pracovat.

Zbývající témata

Tématem, kterému jsme se nestačili věnovat, byla příprava plánů na základě doporučení z PPP, následná komunikace s rodiči, negativní vztah dítěte vůči škole již od nástupu do školy. Krátce jsme se věnovali dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (navštívit s rodiči před nástupem na ZŠ budovu, seznámit se s učiteli, vytvořit podmínky...) Důležitou se zde jeví iniciativa rodičů.

Společným jmenovatelem řešení jsou:

partnerská komunikace rodič – učitel,

vzájemný respekt rodič – učitel,

vyjasnění si situace (ideálně již před nástupem dítěte do školy),

vzájemná komunikace již před docházkou do školy (rozhodně u dětí se SVP),

komunikace a vzájemná spolupráce MŠ – ZŠ (především těch, které nemají společného zřizovatele, u nich toto totiž většinou funguje).

Důležitá je tedy **angažovanost a propojenost všech aktérů a systémů**, které představují:

rodina (rodiče, dítě, širší rodina),

mateřská škola,

základní škola,

poradenská zařízení.

Zároveň je však stěžejní **respektování hranic školy a rodiny, vzájemné nastavení pravidel chování a soužití**.

K tématům se MAP v vrátí ještě v rámci dalších kulatých stolů, akcí navazujících na zmíněná témata i práce v pracovní skupině pro rovné příležitosti.

Náruč

Pí Bergerová z organizace Náruč následně po skončení kulatého stolu zaslala pí Štrojsové tipy na to, co by mohli rodiče či školy za jejich nabídky využít:

V Turnově:

- kroužky speciálně pro předškoláky - mj. se věnujeme také předškolní přípravě, grafomotorice, vstupu do ZŠ atd.

- odborné poradenství - tzv. rychlá první pomoc odborníků rodinám, které mají potíže (dětský psycholog, rodinný terapeut, speciální pedagog atd.), pouze krátkodobá forma poradenství, dlouhodobá spolupráce (např. terapie) je pro rodiny, které jsou k tomu směřovány z OSPOD.

V Mnichově Hradišti:

- rodinná terapeutka Klára Háková, ostatní poradny fungují v Turnově.

- Veselá školička - je naše služba pro děti, u kterých lze předpokládat jisté potíže se vstupem do ZŠ (např. děti s odkladem, děti cizinců apod.), nicméně tuto skutečnost nepotřebujeme "doložit" žádným potvrzením, jedná se o naprosto dobrovolnou aktivitu

- zkrátka pokud rodiče chtějí, tak mohou kroužek využít. Školičku vede speciální

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

pedagožka ze ZŠ Žižkova - Martina Melíšková - a v této škole také probíhají jednotlivé lekce. Zatím se nám vždy podařilo sehnat finanční prostředky tak, aby školička byla bezplatná a rodiče dopláceli pouze pracovní sešity. Vzhledem k velkému zájmu otevíráme 2 kurzy po 10 dětech - kurz probíhá od března do května.

3. Závěr, rozloučení

MAP zpracuje návrhy, které z kulatého stolu vzešly, postoupí je ředitelům a zřizovatelům škol. V ideálním případě se tak stane na řídicím výboru MAP a schůzce ředitelů škol z ORP MH. Iva Štrojsová dále předpokládá a doufá, že s myšlenkami a tipy mohou pracovat učitelé na jednotlivých školách i sami v rámci svých možností.

Účastníkům kulatého stolu bude předána publikace Hany Otevřelové *Minipříběhy dětí se specifickými poruchami učení a chování* (12 komiksových příběhů s návodem, jak připravit dítě na základní školu). Lektorka Hana Otevřelová navštívila Mnichovo Hradiště ve středu 6. listopadu 2019 v rámci workshopu Školní zralost pro rodiče předškoláků a učitele mateřských škol.

Datum a místo dalšího setkání členů pracovní skupiny: 30. 1. 2020, KDM MH

(Tentokrát se bude jednat o běžnou schůzku složenou pouze z členů PS pro rovné příležitosti, kulatý stůl na téma Přechody žáků z 1. na 2. stupeň či víceleté gymnázium je plánován na březen 2020.)

Záznam vypracovala: Iva Štrojsová

